

**Ο „ΝΟΥΜΑΣ”,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΠΟΥΛΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς πλατείας Συντάγματος, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρείου), Σταθμοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια).

Ὁ „ΝΟΥΜΑΣ” δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρχίες καὶ τριμήνους συνδρομητές, μὲ δυὸ δραχμὲς προπληρωτέες τὴν τριμηνία.

**ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ**

ὀρθόδοξος εἶναι ὁ κ. Λεβίδης. Κανέναν δὲν τοῦ τάρνιεται αὐτό. Μὰ εἶναι καὶ βουλευτής. Θέλουν δὲ νὰ ποῦν πῶς δὲν ἀφίνει νὰ τοῦ ξεφύγη καμμιά περίστασι πού μπορεῖ νὰ τοῦ χρησιμεύῃ γιὰ ρεκλάμα, ἔτσι γιὰ νὰ δείξῃ στὸν κοσμάκη, πῶς τάχα γιὰ ὅλα ἐνδιαφέρεται, πῶς ὁ λαὸς καλὰ κάνει καὶ τοῦχει ἐμπιστευτὴν στὰ χέρια του, τὴ τιμὴ του, τὴν παρουσία του καὶ τὴ θρησκεία του ἀκόμα.

Τέτοιοι εἶναι ὁ κύριος Νικολάκης καὶ τέτοιοι ἐφάνηκε καὶ πάλι ὅταν ἐξέσχισε μελοδραματικώτατα μέσα στὸ Πρωτοδικεῖο τὸ μεταφρασμένο Εὐαγγέλιο καὶ ζήτησε ἀμετάφραστο γιὰ νὰ ὀρκιστῆ.

Νὰ μὴ μᾶς παρεξηγήσετε. Δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πῶς ὁ κ. Λεβίδης ἔπρεπε νὰ ὀρκιστῆ ἀπάνου στὸ μεταφρασμένο Εὐαγγέλιο. Θέλουμε νὰ ποῦμε γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον

ἀρνήθηκε νὰ ὀρκιστῆ, τὸν μελοδραματικό, τὸν δημαγωγικό, τὸν ραμπαγαδικὸ τρόπο, πού τίποτε ἄλλο δὲν ἀποδείχνει παρὰ μιὰ ἀχρευστάτη ἐκμετάλλευσι τοῦ ζητήματος τῆς ἡμέρας, τοῦ γλωσσομιστριωτικοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ κ. Λεβίδης δὲν εἶναι ἀπὸ κείνους πού μποροῦσε νὰ τὰφήσῃ ἀνεκμετάλλευστο.

Ζητηματικά ἐδημιούργησε κι' αὐτός. Ἰραφῆκανε δυὸ τρεῖς ἀραδοῦλες στὶς ἐφημερίδες. Τοῦ σφίξαν δυὸ τρεῖς ἔνθερμοι πατριῶτες τὸ χῆρι. Κ' ἔτσι ἔκαμε ὁ ἄνθρωπος τὴ δουλίτσα του, κ' ἔτσι θὰ μπορέσῃ πάλι μεθαύριο νὰ φωνάξῃ στοὺς φιλάτους ἐκλογεῖς ἀπὸ τὸ μπαλκόνι πῶς ἔκαμε τὸ καὶ τὸ γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τῆς θρησκείας καὶ τῆς γλώσσας μας τὴ βεβήλωσι.

Νὰ μᾶς συμπαθᾶτε πού τόσο ἀντιπατριωτικὰ μιλάμε, μὰ ἔτσι πρέπει νὰ μιλήσουμε, καὶ γιὰ τὸν κ. Λεβίδη μάλιστα, πού δὲν φαίνεται νὰ ἐπηρεάζεται τόσο ἀπὸ τοὺς τύπους ἀφοῦ, καθὼς μᾶς ἀποκάλυψε τὸ «Σκριπ» τὴν ἰδίαν καὶ δυὸ χρόνια, ὁ ἴδιος ὁ κ. Λεβίδης πού κεραυνοβαλαίει τοὺς βεβηλωτέες τῆς γλώσσας καὶ τῆς θρησκείας ἀπὸ τὸ μπαλκόνι του καὶ ξεσχίζει θεατρικώτατα τὰ μεταφρασμένα Εὐαγγέλια στὸ Πρωτοδικεῖο, ἐκουρέλιασε κ' ἔσατύρισε σὲ μιὰ φυλλάδα του τὰ ἅγια λείψανα κι' ἀπόδειξε πῶς εἶναι μωρία νὰ πιστεύουν οἱ χριστιανοὶ σ' αὐτά.

ΣΥΜΠΤΩΣΙ

μοναδική! Οὔτε παραγγελιὰ νὰ τὴν εἶχαμε! Τὴν Πέμπτη πού γλεντούσαν οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» μὲ τὴν περίφημη «Ἀντιγόνη» τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Πρωτοπαπᾶ, τῆς ὁποίας τὸν πρόλογο ἐκουρέλιασε κυριολεκτικῶς ὁ συνεργάτης μας Κώστας Παρορίτης καὶ τὸν ἀπόδειξε ἀσύντακτο, μωρό, γελοῖο, τὴν ἰδίαν μέρα κ' οἱ «Καιροὶ» ἐδημοσίευσαν μιὰ ἀηδεστάτη σάτυρα τοῦ κ. Γυμνασιάρχου γιὰ τὴν ἐθνικὴ μας γλώσσα.

Ἐνα μῆνα χρειάστηκε, καθὼς μᾶς ἐβεβαίωσαν οἱ «Καιροὶ» ὁ σοφὸς Γυμνασιάρχης νὰ μεταφράσῃ στὴν χυδαία γλώσσα ἕνα ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου, καὶ τὸ πιστεύουμε. Νὰ μᾶς πῆ ὅμως, τὸν παρακαλοῦμε, καὶ πόσους μῆνες ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ διαφθεῖρῃ μὲ τὰ σχόλιά του τὴν «Ἀντιγόνη» καὶ νὰ συγγράψῃ τὸν πρόλόγόν του τὸν ἀμίμητο.

αὐτὸ ἀπὸ κείνον, πού κάνει σ' ἄλλες χώρες, ἀφοῦ κ' οἱ φυλλάδες αὐτῆς τῆς πενιάρικης ἀναγκάστηκαν νὰ ζωώσουν μπροστὰ στὰ ἀναγνώματα τῶν ἐφημερίδων, δὲ μᾶς μένουν παρὰ τὰ περιοδικὰ γιὰ νὰ μᾶς δείξουν πῶς σκεφτόμαστε γιὰ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς τέχνης, πῶς δουλεύουμε γιὰ τὰ γράμματα καὶ ποιοὶ εἶναι ἴσα μὲ σήμερα οἱ καρποὶ τῆς δουλειᾶς μας αὐτῆς.

Πιὸ ἀληθινὴ βάση γιὰ νὰ ζεταστῆ κάθε ζήτημα, πού εἶναι σφιχτοδεμένο μὲ τὴ ζωὴν ἐνὸς λαοῦ, θάρω πῶς δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ψυχολογική. Ζητώντας μέσα στὰ διάφορα σημεῖα, πού θὰ βρεῖ κανένας μπροστὰ του—ἐνῶ θὰ τραβᾶει ἡρεμα καὶ μὲ φωτισμένη συνείδησι καὶ δίκαια κρίσι στὴ μελέτη γιὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ θέμα, πού τὸ ἐπιποθέτησε πρῶτα καλὰ τὸ νοῦ του—τοὺς ψυχολογικοὺς νόμους καὶ τὴν ψυχολογικὴν δεσμὸν τῶν σημείων αὐτῶν, φτάνει πρὸ σταθερὰ στὴν ἀλήθεια καὶ στὸ δίκαιον χρωμάτισμα τοῦ καθετοῦ. Καὶ σὲ μιὰ τέτοια ζέτασι, σὰν αὐτὴ πού κατὰπιασα, ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυσι πρέπει νὰ νῆαι τὸ κύριον σημάδι. Κι' ἀλήθεια τί δὲ μπορεῖ νὰ βγάλει κανένας ἀπὸ τὰ χυμώδη φύλλα τῶν σημερινῶν περιοδικῶν γιὰ τὸ χαραχτήρα

τις ιδέες, τὴ σκέψῃ, τὴν ἠθικὴν βάση, τὴ κοινωνικὴν θέσι τοῦ Ἑλληνα, πού γράφει, καὶ τοῦ Ἑλληνα, πού διαβάζει! Κι' ἀκόμα μιὰ σύγκρισι ἀνάμεσα στὰ περιοδικὰ, πού βγαίνουν σήμερα ἢ βγήκαν ἔδω καὶ λίγα χρόνια, μ' ἐκεῖνα, πού ἐβγαίνον ἀλλοτε μποροῦν νὰ μᾶς δώσουν τὴν πιὸ καθαρὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς μας καὶ τῆς προόδου μας.

I. Σετᾶζοντας σήμερα κανέναν τὰ λιγοστὰ—εἶναι ἀλήθεια—περιοδικὰ, πού θέλουν νὰ δείξουν κάποια συστηματικὴ δουλιὰ καὶ νὰ χαράξουν σημάδια στὸ δρόμον τῆς πνευματικῆς ζωῆς μας, βρίσκει πολλὰς ἀφορμὰς γιὰ νὰ σκεφτεῖ καὶ γιὰ τὰ πιὸ γενικὰ πράγματα, πού ἔχουν σχέση βαθύτερη καὶ μὲ τὴν ἄλλη ζωὴ μας. Σὲ καθένα ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ μελετήσῃ τὴν πολὺτροπὴ φανέρωσι κάθε δοκιμῆς καὶ προσπάθειας, πού ὁ νοῦς τοῦ νεώτερου Ἑλληνα ἔκανε γιὰ νὰ φτάσῃ σὲ κάποιο ὄριον τῆς Τέχνης τῆς ἢ τῆς ἀληθινῆς ἢ τῆς ψεύτικης. Μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν γλήγορη ἢ τὴν ἀργοσχλεύτη σκέψῃ μιανῆς κοινωνίας, πού ἀκόμη δὲν εἶδειξε τί λογῆς εἶναι, μὰ καὶ γι' αὐτὸ εἶναι πιὸ κατὰλληλως γιὰ μελέτη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, πῶς στὰ σημερινὰ περιοδικὰ

δὲν πιάνει ὁ καλότυχος νὰ διαβάσῃ γραμματικὴν καὶ συνταχτικὴν, παρὰ κάθεται καὶ χάνει τὸν καιρὸν του νὰ γράφῃ καράγκιόζικα πράγματα;

Γι' αὐτὸ τραβᾶει καὶ τὸ λουρεὶ ἀπὸ τὸ Δημόσιον ταμεῖο;

ΤΗΣ „ΕΣΤΙΑΣ“

ἕνα φύλλον, τὸ ὅλλο τῆς περασμένης Τρίτης, θὰ μείνῃ ἀλησμόνητο, ἀφοῦ τὸ περίφημον Κατζίδομιστριωτικὸν ζήτημα μ' αὐτὸ τὸ φύλλον καὶ μόνο ἐμπήκε στὴ θέσι πού τᾶξίζε. στὴ θέσι τὴν σάτυρας καὶ τῆς παρωδίας.

Καὶ τὸ κύριον ἄρθρον τῆς «Ἐστίας» καὶ τὸ χρονογράφημα κι' ὅλες σχεδὸν οἱ πρῶτες σελίδες τῆς ἤτανε γραμμένες στὴν γλῶτταν τῶν προγόνων, ξεκαρδιστικώτατα μὰ καὶ σατυρικώτατα, ἔτσι γιὰ νὰ φανῇ πῶς ἔχουν δίκιο ὅσοι φωνάζουν ὅτι μόνο μὲ τὴν σάτυρα πρέπει νὰ παντῆρῃ πιά κανεὶς στοὺς μεγαλοδασκάλους. ἀφοῦ οἱ ἴδιοι ἀπέκλεισαν τὴ σοβαρὴν κι' ἐπιστημονικὴν συζήτησι μὲ τοὺς τσαρλατανισμούς, τὶς συκοφαντίας καὶ τὰ δικολαβικὰ κάλπα πού μεταχειρίζονται.

Ἡ «Ἐστία» τῆς περασμένης Τρίτης τοὺς ἐτέλειωσε τοὺς δασκάλους. Μπράβο τῆς.

ΑΠΕΙΡΑ

συγχαρητήρια ἔλαβε ὁ κ. Μιστριώτης, καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ἡ «Ἀκρόπολις», ἀπὸ πλεῖστα μέλη ἐκλεκτὰ τῆς κοινωνίας μας διὰ τὴν ἀνδρικὴν του στάσιν εἰς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, καθ' ἑκάστην δὲ καταφθάνουσι συγχαρητήρια τηλεγραφήματα κ' ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.

Σοβαρώτατα, βλέπετε, τὰ πράγματα. Χωρὶς ἄλλο εἰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ὁ κ. Μιστριώτης εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος ἀρχηγὸς τοῦ Δηλιγιαννικοῦ συνδυασμοῦ ἐν Ἀττικῇ.

Τὴν τιμητικώτατην αὐτὴν θέσιν τὴν κατέκτησε μὲ τὴν γλώσσάν του—ἤγουν δηλαδὴ νὰ εἶποῦμε μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ ὁ ἀνὴρ.

ΟΥΤΕ ΤΥΜΠΑΝΟΚΡΟΥΣΙΕΣ

οὔτε προσκλητήρια, οὔτε φωνές, οὔτε τίποτα. Ἀπλᾶ καὶ σεμνά, ὅπως κάμνουν ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ ἐπιστήμονες, μέσα στὸ μάθημά του μίλησε στοὺς φοιτητέες ὁ κ. Πολίτης γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα.

Καὶ μίλησε ὅχι σὰν δημαγωγός, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωπος τίμιος καὶ σὰν ἐπιστήμονας σοβαρός, πού σέβεται καὶ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τοὺς ἀκρατάς του—σὰν ἄνθρωπος πού θέλει νὰ νοιῆρ τὰ ματια τῶν ἀκρατῶν πρὸς τῆς Ἐπιστήμης

μας δὲ βρίσκειται καθαρὸν ξεχώρισμα γιὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς σκέψῃ ἀπὸ τὸ καλλιτεχνικὸ αἶσθημα ὡς στὴ φιλοσοφικὴ ἀντίληψι τοῦ καθετοῦ ὅλα ρίχνονται ἀνακατωμένα, χωρὶς σειρὰ ἢ λόγον, ἀσυνείδητα τὶς πιὸ πολλὰς φορές. Τραβοῦν τὸ δρόμον τοὺς ὅλα χωρὶς νὰ ξέρουν καλὰ-καλὰ γιὰτί ἀναγκάζονται νὰ πάρουν τὸ δρόμον αὐτὸ καὶ χωρὶς νὰ γίνετα καμμιά ἐρώτησι πού θὰ κατασταλάξουν. Καὶ γιὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ζητήσουμε μέσα στὶς πολλὰς ἢ λίγες σελίδες τοῦ κειμένου περιοδικοῦ μιὰ ὀρισμένη καλλιτεχνικὴ ἀντίληψι, ἕνα ὀρισμένο φιλολογικὸν τόπον, ἕνα ὀρισμένο φιλοσοφικὸν σύστημα, μιὰ ὀρισμένη κριτικὴν ἐργασίαν. Μὰ μέσα στὴν ἀκαταστασίαν αὐτὴν μποροῦμε νὰ βροῦμε χίλια δυὸ ἄλλα σημάδια, πού νὰ μᾶς δείχνουν πῶς σκεφτεται ὁ Ἑλληνας πού γράφει καὶ πῶς ὁ Ἑλληνας πού διαβάζει. Μποροῦμε νὰ βροῦμε τοὺς λόγους καὶ τὶς ἀφορμὰς γιὰτί ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν ἰδέαν δὲν ἔχει ἀκόμα ριζώσῃ μέσα στὴν ψυχὴν τοῦ νεώτερου Ἑλληνα καὶ γιὰτί δὲν ξέρει αὐτός τί νᾶν τοῦ ἀρέσει καὶ τί ὄχι. Κι' ἀκόμα ποιοὶ εἶναι οἱ αἰτίαι τῆς κατὰστασις αὐτῆς.

(ἀκολουθεῖ)

και της 'Αλήθειας το φως, κι' όχι να τους αποστραβώνη για να περνάη για σοφός με τις μπουρμπουλίες του, όπως κάνουν οι Μιστριώτηδες.

— Ουδείς δικαιούται, είπε, να όρίση την γλώσσαν του 'Εθνους, ουδέ να προβαίνη εις άλόγους έκφρασεις κατά των έργων των 'Ελληνικών γραμμάτων, των αγαπώντων την πατρίδα αυτών, όπως πάντες οι 'Ελληνες, θα είναι δε άνάξιον του Πανεπιστημίου νακολουθήσωσι οι φοιτηταί συμβουλάς δυστυχώς τεινούσας προς δυσφήμισιν του 'Ελλ. Κράτους.

"Ετσι μιλάνε οι 'Επιστήμονες, κ. Μιστριώτη! Δέν δημοκοπούν και δέν μπαγαποντεύουν και δέν—θα στο πούμε πιλά κι' αυτό για να ήσυχάσουμε!—μεταβάλλουν την μεγάλη αίθουσα του Πανεπιστημίου σ' έκλογικό κέντρο για να μετακομίσουν μια όρ' αρχήτερα τον κ. Δηλιγιάννη στην 'Αρχή, πότε με το ζήτημα της γλώσσας και πότε με του Εύαγγελίου το ζήτημα.

Τι καθόσαστε και δέν ζητάτε και του κ. Πολίτη την άπόλυσι, άφού με τα σεμνά του λόγια άπόδειξε κολοκυθένια την πολύκροτη άγόρευσί σας;

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ

κι' αυτό την περασμένη Κυριακή τάπόγευμα άπ' έξω άπό το Πανεπιστήμιο.

— Πού ήσουν, αδερφέ, και δέχασα όλο τάπόγευμα;

— Είχ' άνεβή άπάνου στο Πανεπιστήμιο.

— Να κάνης τί;

— Μωρέ, πέρασα θαυμάσια! 'Ετελοούντο στην μεγάλη αίθουσα του Πανεπιστημίου τα φ α ι δ ρ υ ν τ ή ρ ι α γιατί μιλούσε ο Μιστριώτης για την γλώσσα!

ΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕ

πως την πιο σοφή γνώμη για το γλωσσικό ζήτημα και για τη μετάφρασι των αρχαίων δραμάτων, την ειπε ο κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου, γαρνιρισμένη με καλαμπουράκια και με μυθιστορικές παραπομπές.

Να τη σχολιάσουμε την γνώμη του, δέν είναι καμμιά άνάγκη. 'Ο κ. Δ. Γρ. Κ. άνήκει στη προνομιούχο εκείνη τάξη των ανθρώπων που είν' έλευθεροι να λένε ό,τι θέλουν, χωρίς να δίνουν κανενός λογαριασμό. Παίρνουμε μονάχα ένα κομματάκι άπό την πολύκροτη συνέντευξι των «Καιρών» και σάς το προσφέρουμε για να... ξύσετε τα δόντια σας:

ΑΓΚΑΘΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΒΟΔΟΙ 3

JUDAS ERRANT

ΜΠΕΚΑΝ ΚΛΕΦΤΑΙΣ Σ' ΤΟ ΜΑΝΤΡΙ...

Ήβνε τ' αποδοσίδια που έφερε με καμάρι σ' την κινούρια θέσι του για τον έπαρχο και τον ταμιά! πέν κι' κλάμα πέν! Ήως να πήη τώρα σ' την Κούμη μ' άδειανά τα χέρια; ο έπαρχος δέν θα τον πάρη για γαιδούρι ξεστρωτο: "Α! δέν γίνεται αυτό το πράσιμα, πρέπει με κάθε τρόπο να γλυτώση τ' αποδοσίδια του... Δέν ήταν τάχα δυνατό να κλέψη... τους κλέφταις; Μπξ! και γιατί όχι; αυτό θα ήτανε μεγάλη ζυπνάδα του! "Όσο για τους γάλους, τους κα' οθρεμμένους γάλους που όλοι τους ματιάζανε, έπρεπε να το πάρη άπόρρασι: δέν ήταν πράγματα να κρυφθούν, δέν μπορούσε βέβαια να τους καταπιή κι' ο λάκκαυρος να τους ξαναβγάλη, όπως τον 'Ιωνά το σκυλόψαρο—τι δικάλι θερίο ήτανε κεινο! Μπορούσε

«— Τα αρχαία ελληνικά έργα, κ. Καμπούρογλου, πρέπει να μεταφράζονται;

— Να μεταφράσωμε την γλώσσαν μας!; 'Εκατέθηκε ποτέ εις τον νούν των 'Αγγλων να μεταφράσουν τον Σαίξπηρ;

— 'Αλλά...

— 'Αλλά δέν έχει εδώ άλλα. 'Ο πηγαίνων νακούση μετά θρησκευτικής εύλαβείας αρχαίαν τραγωδίαν, πρέπει να έχη μέσα του τα απαραίτητα εκπαιδευτικά διανοητικά και ψυχικά εφόδια. Να γνωρίζη δηλαδή ικανά περι αρχαίου δράματος κτλ. να έχη μελετήσει το πρωτότυπον με τ' απαραίτητα βοηθήματα, να γνωρίζη καλά τον αρχαίον βίον, τον αρχαίον πολιτισμόν, την αρχαίαν κοινωνίαν, και κατόπιν να πάρη το καπέλλο του και να πήη εις το θέατρον.....»

Πάρτε και σεις το καπέλλο σας, φορέστε το, για να μπορείτε να το βγάλετε έπειτα, να χαιρετίσετε τον κ. Δημητράκη και να του πήτε:

— Σπολλάτη σας! Μας εφώτισες!

ΟΣΣΙΑΝ

ΚΟΛΜΑ

Είναι νύχτα και μονάχη στην άνεμοδαρμένη ράχη άφημένη βρίσκουμαι. 'Ο άέρας ήχολογεί στο βουνό. Το ποτάμι κατακυλάει άπ' το βράχο. Καμμιά καλύβα άπ' τη βροχή δε με φυλάει, στέν άνεμοδαρμένο βράχο άφημένη.

"Εβγα από πίσω άπ' τα σύννεφα σου φεγγάρι και σεις αστέρια της νύχτας βγήτε! "Ας με πάει, κανένα φως, το τόπο που μονάχος ο αγαπημένος μου αναπαύεται άπ' το κινήγι! με το τόξο κοντά του άτέντωτο, και με τα σκυλιά λαχανιασμένα γύρω του. 'Αλλά δώ μονάχη στο βράχο του φυσιασμένου ποταμιού πρέπει να κάθουμαι. Το ποτάμι κι' ο άέρας ρυάζονται. Μά δέν ακώ τη φωνή του αγαπημένου μου! Γιατί άργει ο Σάλλγας μου: να ξεχάσε το τάξιμό του ο άρχοντας του βουνού: Να ο βράχος, να το δέντρο, να και το ποτάμι που βουίζει!

Σύ μουτάξες νασαι 'δώ τη νύχτα. "Αχ! που πήγε ο Σάλλγας μου; Με σε ήθελα να φύγω άπ' τον πατέρα μου, με σε άπ' τον περιήφανο αδερφό μου.

'Η γενιά μας εστάθηκε πολύ καιρό έχρηή, μά μεϊς Σάλλγας μου δέν είμαστε έχθροι.

Πάψε λιγάκι, άέρα! και σύ ποτάμι για λίγο στάσου βουβό! για ν' άκουστή ή φωνή μου μακριά: για να την άκούση ο διαβάτης μου! Σάλλγας! έγώ ή Κόλμα σου φωνάζω. 'Εδώ 'ναι το δέντρο κι' ο βράχος αγαπημένοι μου Σάλλγας! 'Εδώ 'μαι κι' έγώ. Γιατί άργεις ναρθης. Να! το ήσυχο φεγγάρι προβάλλει. Το ρέμα στη λαγκαδιά λαμποκοπάει. Οι βράχοι στο γκρεμό άπάνω ασπρίζουνε. Μά δέν τον βλέπω άπάνω στο ψήλωμα. Τα σκυλιά του δέν έρχονται να μου μηνύσουν πως έρχεται. 'Εδώ πρέπει μονάχη να κάθουμαι!

'Αλλά ποιού κοιτώνται κοντά μου στο δάσος; Είμαι ο αγαπημένος μου κι' ο αδερφος μου: Μιλήστε μου αγαπημένοι μου! Στη Κόλμα δέν άπαντάνε. Μιλήστε μου είμαι μοναχή! 'Η ψυχή μου από φόβους βασανίζεται! "Αχ! είναι νεκροί! Τα σπαθιά των είναι κόκκινα άπ' τη μάχη. "Ωχ αδερφέ μου, "Αχ! και τους δύο σάς αγαπούσα! Τι να πώ για επαινώ σας. Σύ ήσουν άφαιός σε μυριάδες μέσα στο λόφο άπάνω! κι' αυτός ήτανε στη μάχη φοβερός Μιλήστε μου, άκούστε την φωνή μου, άκούστε με, αγαπημένοι μου. 'Αλλ' αυτοί είναι βουβόι, για πάντα βουβόι; ψυχρά, ψυχρά σ' τη γή είναι τα στήθια των! "Ωχ! άπό το βράχο του λόφου, άπ' τη κορυφή των άνεμοδαρμένων γκρεμών, μιλήστε, σεις φαντάσματα των πεθαμένων! Μιλήστε δέν θα σκιαχτώ! Που πήγατε ναναπαυθήτε: Σε ποιά σπηλιά του βουνού θα σάς βρώ; Καμμιά σιγαλή φωνή δέν ακώ στον άνεμο, καμμιά μισοπινυμένη άπόκριση στην άνεμοζαλή!

Κάθουμαι στη λύπη μου περιμένο με δάκρυα την αύγή! Και σεις φίλοι των νεκρών, σκάψετε τάφο: αλλά μη τον σκεπάσετε πρώτο ύβρη ή Κόλμα. 'Η ζωή μου φεύγει σαν όνειρο, γιατί να μείνω πίσω: 'Εδώ μαζί με τους αγαπημένους μου θέλω ν' αναπαυθώ στο ποτάμι του βράχου που ήχολογεί.

"Όταν ή νύχτα θ' άπλώνεται στο λόφο, όταν οι χιρριοι άέρηδες σηκώνονται, το φάντασμα μου θα βρίσκεται στον άνεμο μέσα, και θα κλαίη το θάνατο των αγαπημένων μου. 'Ο κνηγός θα μ' άκούη άπί τη φυλάχτρα του. Θα σκιαζεται και θ' αγαπάη τη φωνή μου! γιατί ή φωνή μου θάβναι γλυκειά για τους φίλους, κι' έγώ πολύ αγαπούσα τους φίλους μου.

I. A.

όμως να καταπιή κι' άγγιχταις να ξαναβγάλη της λειρας του, τί χαρά του! Μπορούσε να κρύψη τα μυρωδάτα του τρίγωνα, που 'πίτηδες τα παράγγειλε σ' τη Χαλκιίδα, το μαύρο χαβιάρι του, τ' αύγοτάραχο, έως έσως και τ' αύγά, που τ' έχε ένα ένα διαλεμμένα—Καρδιά δάσκαλε! λίγη θελήσει χρειάζεται και τα πιο δύσκολα κατορθώνονται. Δέν έχεις καιρό να χάνης: άρχισαν οι κλέφταις από πέρα να ψάχνουν ένα ένα και σε λίγο θάρθη κι' ή σειρά σου—Μ' αυτή τη σκέψι ποντικοδυναμύνει ο δάσκαλος και σιμόνοντας ένα κλέφτη:

— Τούριε άρχηγέ—του λέει σιγανά—λύσε μου σε παρακαλώ πολύ τα χέρια, γιατί έχω άνάγκη, και πάλι μου τα δένεις.

'Ο κλέφτης κοίταξε καλά καλά την ήμερη μούρη του δασκάλου και τον έλυσε ξέγνοιαστα, μη βάνοντας κακό σ' το νού του. Σάνελύθηκε ο δάσκαλος τράβηξε το γαιδούρι του σύριζα σ' ένα πουρνάρι και χωμένος άπό πίσω του... έκλεψε τους κλέφταις! "Ελυσε πρώτα με βιά το κομποδέμα του και κατάπιε, σαν χάπια, της τρεις λίρες που έφερε: πέντ' έξη σφάντζικες και κίνα δηό τάλλαρα του "Όθωνα τάρησε πιλά σ' την τύχη, ρίχνοντάς τα σ' τον κόρφο του. "Υστερα βρήκε σ' το ταγάρι του τ' αύγοτάραχο και το μαύρο χαβιάρι, διπλωμένα με τάξι σε χαρτιά, και τάρ-

ριξε με τρόπο... σ' τη βράκα του. "Ετσι, μόλις έκανε να σκλέψη, κ' έτι μες σ' την βράκα πήγαυνε κι' έρχότανε, σαν το βαρούδι της καμπάνας. 'Ηθε ύστερα ή σειρά της χάρτινης σακκούλας με τα τρίγωνα: όπως όπως την έχωσε κι' αυτή σ' τον κόρφο του, μες άπ' το φαρδύ του πουκάμισο, του ξεχείλισε και τουρλώθηκε σε τόση, μά μενάλη καμπούρα! 'Η δυσκολία ήτανε τ' αύγά. 'Εδώ για μια στιγμή κόντεψε να χάση τ' αύγά με τα καλάθια, μά δέν άργησε ναρθ' ή θεία φώτισι: βρήκαν μια χαρά και τ' αύγά τον τόπο τους: άλλα έκρυψε σ' της τσέπαις της πατατούκας του, άλλα μες τον κόρφο του, κάτ' άπ' ταις μασχάλαις, και τα πιο πολλά... σ' την τουρλωμένη φεσάρα του. Την έβαλε άνάποδα, την μισογέμωσε μ' αύγά, και, σκύβοντας πολύ το κεφάλι, σαν να θελε να προσκυνήση το δεσπότη, την ξαναφόρεσε σιγά σιγά, αναγκασμένος άπ' αυτήν την ώρα να στέκεται σαν το λυκο μονόπαντα, γιατί σε κάθε δυνατό κίνημα το καμπαναριό αυτό του κεφαλήου του κινούνεβε να πέση! Ευχαριστημένος τότε ο δάσκαλος ξανακρέμασε το ταγάρι και περίμενε θαρρετά τους κλέφταις να τον ρωτήσουνε. Τ' είχε δά να φοβηθή; όλα ήσαν κρυμμένα!...

—Τ' έχς, όρέ γέρου, σ' το δισάκι σου; άι λύ-σ' το να το ιδούμε—πρόσταξε το πρωτοπαλλίαυρο